

ЗАКОН О ОПШТИНАМА, 1933.

Садржај

- I Опште одредбе (§ 1–14)
- II Чланови и становници општине (§ 15–24)
- III Организација
 - A. Општински одбор (§ 25–68)
 - B. Општинска управа и претседник (§ 69–75)
- IV Делокруг општине (§ 76–80)
- V Надлежности општинских органа (§ 81–84)
- VI Општински службеници (§ 85–91)
- VII Општинске финансије (§ 92–109)
- VIII Посебни делови општина, њихова организација и надлежност (§ 110–120)
- IX Надзор државне управе (§ 121–134)
- X Правна средства (§ 135)
- XI Прелазна и завршна наређења (§ 136–149)

Свој. 35^х13
I 641

211. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА

протумачених суаском и администра-
тивном праксом

Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 211.

ЗАКОН О ОПШТИНАМА

БИБЛИОТЕКА
СЕНАТА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Исп. № 2722

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1 КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1

1933.

инв. бр.
16039

САДРЖАЈ

	Страна
I Опште одредбе (§ 1—14) — — — —	5
II Чланови и становници општине (§ 15—24) — — — — — — — —	8
III Организација	
A. Општински одбор (§ 25—68) —	12
B. Општинска управа и претседник (§ 69—75) — — — — — — — —	26
IV Делокруг општине (§ 76—80) —	28
V Надлежност општинских органа (§ 81—84) — — — — — — — —	31
VI Општински службеници (§ 85—91)	34
VII Општинске финансије (§ 92—109)	36
VIII Посебни делови општина, њихова организација и надлежност (§ 110—120) —	43
IX Надзор државне управе (§121—134)	46
X Правна средства (§ 135) — — —	50
XI Прелазна и завршна наређења (§ 136—149) — — — — — — — —	50

м.в. 641

ЗАКОН О ОПШТИНАМА

од 14 марта, 1933 год.

I Опште одредбе

§ 1. — Општине су самоуправна тела, и правна лица по јавном и приватном праву.

§ 2. — Општине су, по простору на који се распростире њихова власт, непрекидне — природне и економске — јединице.

Свако земљиште мора бити у саставу једне општине.

Границе сваке општине морају бити погодним знацима видно обележене у природи.

§ 3. — Свака општина мора имати најмање 3.000 становника.

Изузетно, у местима где то захтевају теренске прилике или други посве оправдани разлози, општине могу имати и испод 3.000 становника.

§ 4. — Решавање спорова о границама између општина спада у надлежност среског начелника. Ако је спор између општина двају

среозва, надлежан је бан, а ако је спор између општина разних бановина, Министар унутрашњих послова.

§ 5. — О поправкама граница између појединих општина, на захтев које од интересованих општина, решава бан, а ако су у питању општине разних бановина, Министар унутрашњих послова.

Пре решења позваће се заинтересоване општине да се међусобно споразумеју.

§ 6. — Спајање општина у границама једнога среза може се извршити, ако то затраже дотични општински одбори у седницама у којима су присутне две трећине одборника. То се може извршити и по писменом тражењу већине бирача дотичних општина.

Стварање нових општина разгруписавањем у границама једнога среза може се извршити по писменом тражењу већине бирача оних места, која би улазила у нове општине.

Одвајање места из једне општине и придавање другој у границама једнога среза може се извршити по писменом тражењу већине бирача тога места и пристанку одбора оне општине којој се то место придаје.

Одлука се доноси Краљевим указом на предлог Министра унутрашњих послова, пошто се у случају из друге реченице става 1 и у случају из става 2 и 3 прибаве и мишљења дотичних општинских одбора.

§ 7. — При раздвајању, ако се поједина места која долазе у питање у погледу права и обавеза као и расподеле општинских службеника не могу се споразумети у року од три месеца, спор ће се предати на решење, најдаље у року од месец дана, избраном суду који образује надзорна државна власт. У избрани суд бирају по два претставника интересоване стране, а ако се судије у погледу председника не сложе, њега ће одредити бан. Општински службеници дужни су према споразуму општина, односно одлуци избраног суда, преузети службу, ако одговара њиховом досадашњем положају.

§ 8. — Послове око организовања нове општине припремиће и спровешће најдаље у року од три месеца органи оне општине која новој општини даје највише становника.

§ 9. — У случају промене обима општина по одредбама § 6 нови избори у свима заинтересованим општинама извршиће се у року од три месеца после обнародовања указа.

§ 10. — Име и седиште општине одређује се Краљевим указом на предлог Министра унутрашњих послова.

§ 11. — Укази по § 6 и 10 добијају обавезну снагу по обнародовању у Службеним новинама.

§ 12. — Свака општина мора употребљавати печат на коме ће у средини бити државни грб, а унаоколо име општине и среза у коме се налази.

§ 13. — Свака општина дужна је имати у своме седишту на подесном и угледном месту зграду за општинску управу — општински дом. Зграда мора имати просторије: за канцеларију општинске управе, за чекаоницу, за седнице општинског одбора као и за општинску стражу и притвор (одвојено за мушке и женске).

§ 14. — За подмирење појединих потреба, које се могу задовољити само заједничким радом или заједничким материјалним сретствима две или више општина, општине се могу удруживати по одобрењу бана. О раздружењу одлучују општине, а и бан може о томе одлучити.

II Чланови и становници општине

§ 15. — Члан општине може бити само држављанин Краљевине Југославије. Сваки држављанин мора бити члан једне општине.

Завичајност је исто што и чланство једне општине по овом закону.

Чланство једне општине губи се само кад се стекне чланство друге општине по прописима овога закона, или губитком држављанства.

§ 16. — По закону жена добија чланство мужа, малолетна брачна деца оца, ванбрачна малолетна деца мајке, малолетна позаконена деца оца од дана рођења, а усвојена малолетна деца усвојитеља; находчад стичу чланство у општини у којој су нађена.

Државни службеници и јавни самоуправни службеници, као и свештеници, по закону су чланови општине у којој је њихово стално службено седиште, осим ако у року од три месеца од дана одлуке о промени службеног седишта изјаве да задржавају старо чланство.

Законито разведена жена задржава чланство у општини којој је припадала у тренутку развода брака; ако је брак поништен, враћа се у чланство општине којој је припадала пре удаје, а задржава чланство добивено по мужу, ако у року од три месеца од дана поништаја брака изјави да то жели.

§ 17. — За пријем у чланство друге општине потребно је:

- 1 да молилац ужива часна права;
- 2 да се не налази под судском истрагом или оптужбом за дела која подвлаче губитак часних права;
- 3 да може издржавати себе и своју породицу.

Одлуку о пријему доноси општински одбор, који пријем не може одбити, ако су испуњени предњи услови и ако је молилац најмање пет година стално настањен у тој општини.

Општина о одлуци о пријему у чланство извештава ону општину којој је молилац дотле припадао. Без овог извештаја општина не може никога избрисати из списка својих чланова.

Ако је неко лице стално настањено најмање десет година у једној општини, а она не може против њега с погледом на то време ставити приговор наведен под тач. 1 овог параграфа, нити може против њега ставити приговор из тач. 2 овог параграфа, по закону је стекло чланство ове општине и изгубило у општини у којој га је до тада уживало, осим ако изјави да задржава досадашње чланство и докаже да надлежна општина на то пристаје.

§ 13. — Спорове о чланству једног лица између општина решава општа управна власт првог степена.

§ 19. — Лицу, за које се не може утврдити којој општини као члан припада, одредиће се чланство оне општине у којој је рођено. Ако се ова не може утврдити, онда оне општине у којој је последњих пет година било најдуже настањено, а ако се не може и ово утврдити, онда оне општине у којој се налази, све дотле док се не утврди његово право чланство.

§ 20. — Лица која буду примљена у држављанство, ако нису уз молбу поднела обећање једне општине да ће их примити у члан-

ство, чланови су у првом реду оне општине у којој су рођена, у другом реду у којој су стално настањена, и најзад оне општине у којој се желе стално настанити, што ће се у решењу о пријему у држављанство означити.

§ 21. — Општина може изабрати за почасне чланове општине лица заслужна за земљу и општину.

§ 22. — Чланови општине који осиромаше, а не могу привређивати, и ако немају кога ко би их по закону био дужан издржавати и помоћи, односно у колико немају права на помоћ по ком другом закону, или не уживају то са које друге стране, имају право на издржавање односно на помоћ из општинских средстава, односно из средстава добротворних установа којима општина рукује.

Општине не смеју ни члановима других општина ускратити најпотребнију помоћ, ако падну у беду, али имају о томе одмах извести надлежну општину. Општини припада право на накнаду дане помоћи управним путем.

§ 23. — Становници општине, и ако нису чланови, имају права на становање у општини у колико то није важећим прописима друкчије одређено, као и право уживања општинских добара и установа опредељених за јавну употребу, а тако исто имају и све дужности у подношењу општинских терета.

§ 24. — Свака је општина дужна водити списак свога становништва, а одвојено списак својих чланова, и издавати на захтев о томе јавне исправе.

III Организација

A Општински одбор

§ 25. — Општински одбор састоји се:
1 у општинама од 3.000 до 5.000 становника из 24 одборника;
2 у општина од 5.000 до 8.000 становника из 30 одборника;
3 у општинама од 8.000 становника или више из 36 одборника.

У општинама у којима је изузетно број становника мањи од 3.000 општински одбор се састоји из 18 одборника.

Број општинских одборника, одређен овим законом, може се смањити општинским статутом који одобрава бан; али смањење може бити највише за једну трећину законом одређеног броја одборника.

§ 26. — Општински одбор бира се општим, једнаким, непосредним и јавним гласањем на три године.

Бирачку способност имају сви становници који су уведени у бирачки списак општине према закону о бирачким списковима.

§ 27. — За општинског одборника може бити изабран онај члан општине који има бирачко право према закону о бирачким списковима и који је навршио 25 година, а није искључен од избора.

§ 28. — Не могу бити одборници:

1. општински службеници док су у активној служби;
2. чиновници оних власти које над општином воде непосредан надзор;
3. они који су са општином у парници док се парница не сврши;
4. општински набављачи, предузимачи општинских радова и закупци општинских добара и прихода;
5. они који имају о управи општине имовине или о управи којег општинског завода, или о повереном им од општине каквом послу рачун положити, док то не учине;
6. они који се без оправданог разлога нису примили одборничке дужности приликом последњег избора;
7. они који стално уживају издржаваче или потпору из општинских или других јавних средстава осим државних;
8. они који су у сродству по крви до четвртог или по браку до другог степена закључно са претседником или члановима управе.

§ 29. — Лица која не говоре и не пишу службеним језиком, и лица која се налазе у активној државној или самоуправној служби,

као и свештеници, не могу бити стављени као кандидати на прва шест места кандидатске листе.

§ 30. — Редовне изборе за општинске одборнике наређује бан по овлашћењу Министра унутрашњих послова.

На пет дана пред редовне изборе не може никаква власт позивати бираче на ни какве скупове, као: на заједнички рад или кулук, или на војничке смотре или вежбања, осим случаја преке опасности; тако исто не може позивати ни поједине бираче, осим у случајевима неодложне потребе или у случајевима ислеђивања злочина или преступа ма које врсте. Ако су бирачи били раније позвани или искупљени, мораће се распустити на три дана пре избора.

§ 31. — Гласање се врши по бирачким списковима на онолико места, колико тих спискова има, а гласачко место мора бити на подручју исте општине. Гласање се не може вршити по богомољама.

Дан избора, место где ће се гласати и зграде у којима ће се гласати општинска управа ће објавити најмање 30 дана пре дана одређеног за избор; у тај рок не рачуна се дан огласа и дан избора.

§ 32. — За свако место где се гласа биће образован бирачки одбор који се састоји из три члана и исто толико заменика.

§ 33. — У општинама где се гласа на више места постоји и главни бирачки одбор који се састоји из свих претседника појединих гласачких места и једног општинског одборника или његовог заменика.

§ 34. — Бирачки одбори одлучују већином гласова. У случају равне поделе гласова сматра се да је усвојено оно за шта је гласао претседник.

Претставници кандидатских листа имају право присуствовати раду бирачког као и главног бирачког одбора за све време избора и стављати примедбе које се на захтев уносе у записник.

§ 35. — Бирачи могу гласати сваки само једанпут, само лично, само на гласачком месту своје општине и само за једну од утврђених кандидатских листа.

Претседник и чланови бирачких одбора гласаће на оном гласачком месту где су одређени.

§ 36. — Избор ће се вршити по кандидатским листама које морају садржати онолико кандидата и заменика колико општина има одборника, изузев случај из § 48.

§ 37. — Кандидатска листа садржи: породично и рођено име, занимање и стан кандидата и заменика; датум и место издања и потписе предлагача.

У општинама у којима има посебних делова према одељку VIII кандидатска листа мора садржавати најмање по једног кандидата и заменика из сваког посебног дела.

Кандидатска листа може имати свога претставника или заменика у бирачком одбору. То ће се назначити на кандидатској листи испод имена кандидата. Код општина где се гласа на више места, претставник и заменик може се одредити за свако место.

§ 33. — Кандидатска листа предаје се у два оригинална примерка надлежном средњом односно првостепену (окружном) суду на потврду непосредно или преко председника општине најдаље до осмог дана пре избора.

У случају да је листа предана председнику општине, он је мора послати суду на поступак у року од 24 сата. Листе предају два писмена предлагача чије се изјаве стављају у записник.

Уз оригиналне листе предаје се писмен пристанак кандидата за одборнике и заменике и по један примерак кандидатске листе за свако гласачко место без имена предлагача.

Надлежни суд, у року од 48 сати од пријема, прегледа листу и, пошто се увери да је она прописно састављена, потврђује је. У противном је одбацује, о чему подносиоце извештава решењем.

Од потврђене листе суд један примерак задржава за своју архиву, један предаје подносиоцима, а оне без имена предлагача шаље општини да их преда бирачким одборима.

Решење суда о одбијању и потврди кандидатских листа је коначно.

§ 39. — Кандидатска листа може се упутити суду и поштом препоручено. Дан предаје пошти сматра се као дан предаје суду.

§ 40. — Кандидатске листе потврђене од стране суда не могу се више исправљати и мењати, осим случаја да од дана потврђене листе па до дана избора који кандидат умре или изгуби услове предвиђене законом. Измена у овом случају може бити само до трећег дана пре избора. Овако измењена листа предаје се понова суду на потврду по прописима овог закона. Суд са овако измењеним кандидатским листама у свему поступа по одредбама § 38.

За време судског одмора дежурни судија врши послове које иначе врши суд у погледу избора.

§ 41. — Нико не сме ступити на биралиште под оружјем или са оруђем употребљивим за бој, осим случаја кад председник бирачког одбора позове оружану помоћ ради одржавања реда на биралишту.

Ни службеници државни или самоуправни који по службеној дужности носе оружје не могу ступити на биралиште под оружјем ради употребе свог бирачког права.

§ 42. — Бирачки одбор не може никоме ускратити да гласа који је уписан у бирачки списак.

§ 43. — Никаква власт не може ни у ком случају узети бирача на одговор за глас који је дао на избору.

§ 44. — Гласање траје непрекидно од 7 до 18 сати. Само у случају нереда, а по престанку одборске већине, може се избор прекинути за време док се ред не поврати. Повод нереда и време за које је избор морао бити прекинут забележиће се у записник.

У 18 сати затвара се двориште или зграда, ако дворишта нема, и нико се више неће пустити унутра, али ће се продужити и даље примане гласова од оних бирача који се затеку у дворишту или згради све док они сви не гласају, па ма докле то трајало. Ако је гласање због нереда морало бити прекинуто дуже од једног сата, за толико ће се доцније од 18 сати престати са пуштањем бирача на биралиште.

§ 45. — За све време гласања водиће се записник о свему што се деси и што ма који од чланова бирачког одбора нађе за вредно да се забележи. Сви чланови одбора потписују записник.

Сваки члан одбора може одвајати мишљење и стављати своје примедбе.

§ 46. — Точење или давање ма на какав начин алкохолних пића забрањено је на дан избора, на дан пре избора и на дан после избора. Ову ће забрану општина обнародовати.

§ 47. — Ако је било више кандидатских листа, бирачки ће одбор, односно главни бирачки одбор, огласити да је изабрано две трећине кандидата са оне листе која је добила највећи број гласова. Ако две најјаче кандидатске листе добију једнаки број гласова, избор ће се поновити у другу наредну недељу, што ће претседник општине објавити чим га о томе обавести бирачки, односно главни бирачки одбор.

Остатак одборничких места поделиће се кандидатима на овај начин: број гласова сваке од осталих кандидатских листа, а тако исто и број гласова најјаче кандидатске листе ако је ова добила апсолутну већину гласова, дели се са 1, са 2, са 3 и тако редом, па се са листа чији су највећи количници узима редом до потребног броја по један одборник.

На случај да два кандидата са једнаким количницима не могу да уђу у одбор, коцка ће одлучити који ће од њих ући.

§ 48. — На упражњена места одборника долазе по реду кандидати одборника односно кандидати заменика са исте листе.

Ако се после које исцрпљене листе упразни више од једне трећине одборничких места, па се упражњена места не могу попунити,

расписаће се за та места избор у року од месец дана. У том случају број кандидата на листи и њихових заменика биће раван броју упражњених места.

Ако се упражне места првих трију кандидата најјаче листе, или ако се одбор смањи на једну трећину, врши се нов избор у целости.

§ 49. — Ако на дан избора због нереда или из буди каквих узрока не буде извршено гласање на једном или више гласачких места, бирачки ће одбор одмах наредити да се на свим тим местима изврши гласање у идућу недељу. На овом гласању поступаће се у свему онако као и при првом гласању. Да ће се накнадно гласати претседник општине објавиће у општини истог дана кад му то јави бирачки одбор.

§ 50. — Против неправилности избора има сваки уписани бирач право жалбе надлежном управном суду у року од осим дана рачунајући од дана избора.

Жалба се предаје претседнику општине који је дужан послати је на решење управном суду са односним актима у року од два дана по истеку рока за подношење жалби. Жалилац може препис жалбе послати и непосредно решавајућој власти, која ће га сматрати оригиналом ако општина у законом року не пошаље оригинал.

Дан предаје жалбе пошти препоручено рачуна се као дан када је жалба предана општини, односно решавајућој власти.

О жалбама решава се по одељењима и мора се донети одлука у року од месец дана по пријему акта. Против овог решења нема даљег правног лека.

Ако се поништи избор због неправилног поступка бирачког одбора, има се најдаље у року од месец дана од дана пријема одлуке извршити нови избор. У овом случају поставља се нов бирачки одбор по прописима овог закона, а кандидатске листе остају исте које и за избор који је био поништен.

Ако се поништи избор због других неправилности, има се извршити нови избор у року од два месеца са обновом целог изборног поступка.

Ако решавајућа власт нађе да је неправилно само утврђење резултата избора, сама ће правилно утврдити тај резултат.

§ 51. — Ближе одредбе о саставу кандидатских листа, о саставу и раду бирачких одбора, и о поступку код гласања прописиће уредбом за сваку бановину бановинско веће. Ову уредбу по претходном одобрењу Министра унутрашњих послова обнародоваће бан.

§ 52. — У погледу кривица код општинских избора и кривичног поступка имају се сходно применити законски прописи о избору народних посланика.

Новчане казне, изречене у изборним кривицама, изричу се у корист општине.

§ 53. — До увођења у дужност новог општинског одбора стари одбор врши дужност.

§ 54. — Новоизабрани општински одборници уводе се у дужност десетог дана од дана избора.

§ 55. — Прву седницу ради увођења у дужност новоизабраних одборника сазива до-тадашња општинска управа десетог дана од дана избора. Ако то општинска управа не учини, надзорна власт ће извршити ово петнаестог дана од дана избора.

§ 56. — На првој седници сви изабрани полажу следећу заклетву:

„Ја Н. Н. заклинам се јединим Богом да ћу Краљу и Отаџбини бити веран; да ћу се у раду придржавати устава и земаљских закона; да ћу чувати државно и народно јединство; и да ћу дужности свога звања тачно отправљати и самоуправне и државне интересе савесно заступати и бранити. Тако ми Бог помогао”.

Заклетва се уноси у записник и потписују је сви заклетци.

§ 57. — Изабрани је дужан примити се избора. Но ако би то одбио без оправданих разлога, или не би хтео положити заклетву у року који му се остави, губи мандат, и општински одбор ће га казнити новчано до 1000 динара у корист општине.

§ 58. — Изабрани морају остати на својим положајима и вршити службу за све време док траје њихов мандат.

Само они код којих постоје такви узроци који их спречавају да даље врше ову дужност, могу дати оставке. О томе решава општински одбор на првој наредној седници.

§ 59. — Одбор доноси одлуке у седницама.

Одборске седнице сазива претседник општине према потреби, а најмање свака три месеца. Он је дужан најдаље у року од три дана сазвати ванредну седницу за расправу оних предмета ради којих су писмено тражили сазив седнице једна трећина одборника или надзорна власт. Позив за седницу мора се писмено и благовремено доставити сваком одборнику и објавити на општинском дому — иначе се седница не може одржати. У позиву мора бити означено место, дан и време састанка и дневни ред.

У седници се не може расправљати о предметима који нису на дневном реду.

Предлози које одборник пре седнице преда претседнику писмено или саопшти усмено могу се на редовној седници по свршеном дневном реду узети у расправу, ако одбор већином гласова то одобри; иначе имају се упутити општинској управи и ставити на дневни ред наредне седнице.

Свака општина може донети пословни ред за рад општинског одбора. Пословни ред одобрава бан.

§ 60. — Општинског одборника који без оправданог разлога изостане од три узастопне седнице или напусти седницу и тиме осујети рад одбора, општински одбор може казнити новчано до 300 динара у корист општине.

Општински одбор може разрешити дужности одборника који у току једне године изостане са више од половине седница без оправданог разлога.

§ 61. — Да би одбор могао решавати мора у седници бити половина и један више од стварног броја одборника, што ће се утврдити у почетку седнице. Сматра се да потребан број присутних постоји, ако се то не оспорава и противно не утврди. Ако се то утврди, претседник ће седницу закључити.

Ако се седница није могла одржати због тога што није дошао довољан број одборника или што је седница морала бити прекинута услед констатована недовољног броја одборника, сазива се друга са истим дневним редом. На тој седници може се решавати, ако је присутна најмање једна трећина стварног броја одборника. У позиву за седницу имају се одборници на то упозорити.

§ 62. — Општински одбор решава већином даних гласова. При једнакој подели гласова сматра се да је предлог одбачен.

§ 63. — Одборске седнице су јавне, осим случаја кад претседник или једна петина присутних одборника затражи да седница буде

тајна. Али, ако одбор у току једне седнице нађе да нема места тајној седници, претвара се ова у јавну.

Буџет и завршни рачун мора се решавати у јавној седници.

Одлуке се увек проглашавају у јавној седници.

§ 64. — На седници одбора гласа се јавно. Ако одбор закључи да се тајно гласа, гласаће се листићима.

§ 65. — Одборници се искључују од справљања и решавања у оним случајевима у којима се искључују и управни органи по општем управном поступку, а не могу тада као одборници ни бити присутни.

§ 66. — Претседник општине отвара, руководи и закључује седнице; претседава и одржава ред на седницама.

Претседник може казнити опоменом поједине одборнике који се не би покоравали његовим наредбама, изданим у интересу реда, достојанства и несметаног рада у седници. Ако опомена остане неуспешна, може одбор на предлог претседника изрећи новчану казну до 300 динара у корист општине. Ако понашање одборника и даље онемогућава рад одбора, одбор га може искључити из те седнице. Иначе одборник за свој рад на седницама одбора одговара пред редовним судовима за злочине и преступна дела.

§ 67. — Одборници за њихов рад у општинском одбору немају никакву плату од општине. Ако по општинској потреби врше какав посао ван одборских седница, скопчан са трошковима, одбор им може одредити накнаду.

§ 68. — О седницама општинског одбора води се записник у који се има записати: дневни ред седнице; да ли је свима одборницима достављен позив за седницу; имена присутних одборника; кратак садржај сваког предмета и предлога; исход гласања за сваки предлог и закључак одбора.

Одборник има право да прикључи записнику своје одвојено мишљење.

Записник потписује председник, већина присутних одборника и записничар.

Б Општинска управа и председник

§ 69. -- На челу општине стоји председник. Председник је онај одборник који је изабран као носилац најјаче кандидатске листе.

§ 70. — Општинску управу чине председник и чланови. Број чланова одређује општински одбор према потреби с погледом на број одборника и обим послова; чланова може бити два до пет. Чланови су други и наредни са најјаче листе изабрани одборници.

Лица означена у § 29 не могу ући у управу.

Председник и чланови управе не могу међу собом бити сродници по крви до четвртог или по браку до другог степена закључно. Ако овакво сродство постоји или наступи, отпада онај који је нижи по реду на листи.

§ 71. — Председника у случају његове спречености замењује наредни члан управе, а члана управе наредни одборник са исте листе.

§ 72. — Управа се састаје на позив председника, а може пуноважно решавати, ако су поред председника присутна најмање још два члана.

Управа решава већином гласова; у случају равне поделе одлучује глас председника.

§ 73. — Ако се упразни место председника, председник постаје лице изабрано на другом месту, а ако се и потом упразни место председника, председник постаје лице изабрано на трећем месту исте кандидатске листе.

Ако се упразни место члана управе, попуниће се наредним одборником са исте листе.

Ако је из оправданих разлога уважена оставка председника, може задржати звање општинског одборника.

§ 74. — До увођења у дужност нове општинске управе стара управа врши дужности.

§ 75. — Служба претседника и чланова управе је почасна.

У општинама где служба претседника заузима све или већи део радног времена, општински одбор може одредити општинским статутом претседнику сразмерну награду у облику годишње или месечне плате. И члановима општинске управе може се одредити извесна накнада ако им рад заузима све или већи део времена. Статут о томе одобраза бан.

IV Делокруг општине

§ 76. — Делокруг општине обухвата све послове који се тичу интереса општинске заједнице, а односе се на економски, културни и социјални напредак у општини.

Нарочито спадају овамо у потребном обиму:

1 управљање општинском имовином (доношење буџета, располагање општинским дажбама, закључивање зајмова, куповање, продаја, давање у закуп општинске имовине, оснивање општинских предузећа);

2 старање за општинске саобраћајне установе (грађење и одржавање путова, мостова, скела, канала, поплочавање тргова и улица, осветлење);

3 издржавање и потпомагање невољних и убогих, старање за одгој сиромашне и напуштене деце, подржавање добротворних завода и установа;

4 старање за добро здравствено стање становништва (одржавање лекарске службе, службе бабица и амбуланте, сузбијање заразних болести, старање за здраву воду за пиће, унапређивање градње здравих станова, старање о физичком васпитању народа, ватрогаство, снабдевање животним намирницама);

5 Унапређивање народног gospodarства уопште (оснивање и потпомагање односних задруга, набављање боље врсте семена, воћака, винове лозе, пасмина расплодне стоке, старање за добро здравствено стање стоке и сузбијање заразних сточних болести, рибарство, побољшање плодности земљишта, уређивање потока и бујица, оснивање завода за штедњу);

6 ширење и унапређивање народне просвете (подизање школа, оснивање књижница, читаоница, господарских течајева, течајева за домаћице, аналфабетских течаја, просветних друштава, приређивање просветних предавања).

§ 77. — Општина врши месну полицију у колико је не врши државна власт, а напосе:

1 стара се за јавну, личну и имовну безбедност, морал, ред и мир у општини;

2 води надзор над странцима, сумњивим лицима и скитницама и спречава просјачење; извршује прописе о пријављивању странаца, радника и послуге;

3 води надзор над преноћиштима, гостионицама, кафанама и сличним радњама и дозвољава продужење радног времена у њима; даје дозволе за јавне забаве;

4 стара се о спречавању заразних болести; води надзор над продајом људске и сточне хране; над мерењем, над мерама, кланицама, продавницама животних намирница и над сајмовима;

5 стара се за безбедност јавног саобраћаја, за чистоћу и одржавање путова, мостова, обала, река, потока, јарака, бунара, појишта и уопште јавних направа;

6 врши надзор над грађевинама и даје дозволе за градње, отклања опасност од пожара и других непогода;

7 врши пољску полицију, одржава ред за пашу и примењује прописе полицијске природе о унапређењу пољопривреде и сточарства, а сарађује на сузбијању сточних заразних болести.

§ 78. — Општина врши казнену власт у свим иступима по месним уредбама и месним наредбама, а у пословима месне полиције (§ 77) у колико кажњавање тих иступа не спада у надлежност других власти.

§ 79. — Општина је дужна сарађивати и у другим месним пословима државне управе према постојећим прописима и законитим наредбама државних власти. Законом се могу поверити општинама нови такви послови, али треба да је једновремено предвиђено и покриће трошкова који су са извршењем тих послова скопчани.

§ 80. — Општина у којој нема државне поште врши поштански саобраћај између општине и најближе државне поште преко својих органа. Општина врши и испоруку поштанских пошиљака ван седишта државне поште где ова то не ради.

Ближе одредбе о овоме прописаће Министар саобраћаја у споразуму са Министром унутрашњих послова.

V Надлежност општинских органа

§ 81. — О пословима који спадају у делокруг општине према §§ 76 и 77, а о пословима предвиђеним у § 79 у колико се ради о средствима за вршење ових послова, надлежан је да решава општински одбор, у колико то овим законом није стављено у дужност општинској управи или председнику.

За одлуке одбора о задужењу општине и отуђењу непокретног имања, као и за све одлуке којима се везују општинске финансије преко рока трајања мандата општинског одбора, потребно је, по повољном мишљењу бана, одобрење Министра финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова.

§ 82. — Општински одбор може у кругу своје надлежности доносити за своју територију опште обавезне месне уредбе на основу закона о уредбама на закону основаних, као и у недостатку прописа којима би била уређена дотична питања. Те уредбе ступају на

снагу кад их одобри бан и кад буду обнародоване на уобичајени начин у општини.

Ако се ове уредбе тичу пословања предвиђеног у § 77, може се у њима за непокораване предвидети казна у новцу до 200 динара у корист општине, или за случај неисплате новчане казне у остављеном року, затвор до пет дана.

§ 83. — У надлежност општинске управе спадају ови послови:

1 непосредно управљање општинском имовином;

2 састављање и предлагање општинског буџета и годишњег завршног рачуна;

3 вршење надзора над радом општинских установа и предузећа, и давање упутстава о извршавању одборских одлука;

4 одлучивање у хитним случајевима о непредвиђеним ванредним кредитима уз одобрење надзорне власти;

5 одобравање одсуства и одмора општинским службеницима до 15 дана;

6 припремање одлука одбора и вршење свих других послова које одбор ставља у прави у дужност;

7 изрицање казни у свима случајевима где то спада у надлежност општине.

§ 84. — Претседник је претставник општине у свима њеним односима и пословима. Он је и извршни орган општинског одбора.

У његову дужност спада:

1 да извршава одлуке општинског одбора и управе, да подноси на одобрење одлуке за које је нужно више одобрење, а ако држи да која одлука општинског одбора нема потребног одобрења, или да је која одлука управе у противности са законом, да их спроведе надзорној власти, а до њеног решења да одложи извршење те одлуке;

2 да се стара за добру администрацију општине и утврђује распоред рада свих општинских службеника, да чува општински печат, да потписује сва акта у име општине заједно са лицем које врши деловођску службу, односно у стварима благајне са лицем које врши благајничку службу, а у пословима које обавезује општину заједно са два члана општинске управе које за то одреди општински одбор;

3 да води редовну управу општинске имовине и установа и да чини у том смеру по потреби предлоге општинском одбору и управи, да се брине за прикупљање општинских прихода и да наређује издатке по буџету, одлукама општинске управе и одбора, да прегледа редовно, и то бар једанпут месечно, општинску касу и рачуне и да подноси о томе извештај управи и одбору;

4 да надзирава рад свих општинских службеника и управљање општинских установа и предузећа која имају засебну управу;

5 да одржава дисциплину и да даје службеницима отсуство до 8 дана;

6 да руководи у оквиру постојећих закона и прописа месну полицију и да врши послове државне управе који су стављени у

дужност општинској власти по § 79, као и да извршава у том смеру наредбе надлежних државних власти и да им подноси извештаје нарочито у случају ако је потребна одредба, суделовање или њихова помоћ.

Претседник има право да казни новчано до 50 динара или затвором до 24 сата онога, који не послуша његову закониту наредбу. Ове казне се могу одмах извршити, а против њих се могу употребити редовни правни лекови.

VI Општински службеници

§ 85. — Бановинско веће донеће уредбу о општинским службеницима у којој ће прописати: опште услове за пријем у службу, минималне квалификације за главна службеничка места и начин попуњавања тих места, рок до кога се могу у службу примати кандидати са квалификацијама по досадашњим прописима, вршење службене дужности, престанак службе, установљење минималне плате и осталих припадности као и пензије за главна службеничка места и њено рачунање, дисциплинску одговорност као и састав и поступак код дисциплинских судова.

Ову уредбу одобрава и објављује бан.

§ 86. — Општински службеници, који по општинском статуту полагају заклетву, полагају заклетву исту као и општински одборници.

Закон о општинама, § 87. и 88.

§ 87. — За штете које учине грађанима општински службеници, као и општински органи, неправилним и незаконитим вршењем службе, одговарају пред редовним судом службеник, односно орган, и општина.

Право на тужбу застарева на девет месеци.

§ 88. — За исплату личних и породичних пензија установиће се пензиони фонд код банске управе. Свака општина биће дужна да, поред приноса према потреби, унесе у фонд једанпут за свагда за свако место везано за право на пензију одређени принос према величини припадности везаних за то место, као и за свако доцније установљено такво место, а службеници улажу у пензиони фонд одређени процент својих месечних припадности. У овај фонд се уносе и новчане казне изречене по кривицама општинских службеника. Бановина је такође дужна да сваке године даје свој допринос у пензиони фонд општинских службеника све док фонд не буде активан.

У управи фонда биће заступљени и општински службеници.

Пензијски фонд може бити заједнички за више бановина, у ком случају мора имати заједничку управу.

Пензије ће се исплаћивати само из прихода фонда, а главница мора бити уложена уз пупиларну сигурност.

О количини пензије појединих службеника одлучиваће бан на основу уредбе (§ 85). Бан ће наређивати и исплату из фонда.

Спорови око права на пензију и одређивања количине пензије су административни.

§ 89. — Теже повреде дужности службе и угледа струке суди општински дисциплински суд при средском начелству, а у другом степењу општински дисциплински суд при банској управи.

§ 90. — У границама уредбе бановинског већа свака ће општина донети статут којим се утврђују и систематизују места општинских службеника и уређују остали службенички односи.

Овај статут одобрава бан.

§ 91. — За стручно образовање и усавршавање општинских службеника бан може, у оквиру уредбе коју пропише Министар унутрашњих послова, отворати течајеве, с тим да лица, која с успехом сврше течај имају, уз једнаке услове, првенство при пријему у службу и напредовању.

VII Општинске финансије

§ 92. — Основна имовина општине, т.ј. непокретна добра и основни капитал морају се чувати неокрњени, и не могу се отуђити. Отуђење појединих делова основне имовине допуштено је по правилу само уз пуну накнаду вредности. Ова накнада улази у састав општинске имовине. Изузеци од тога допуштени су само за опште корисне циљеве и за унапређење општина уз одобрење по § 81.

О општинској имовини, у коју улазе све покретне и непокретне ствари општине као и сва њена права, водиће се књиге — инвентари. Одбор је дужан да те инвентаре прегледа сваке године, а и сваки члан општине има права да их прегледа.

Стварна права морају бити укњижена у земљишним књигама, а новац уложен на приплод уз пупиларну сигурност.

Новац за текуће потребе и вредносни папири чуваће се у општинској каси, а исправе на сигурном месту. Страни вредносни папири немогу се набављати.

§ 93. — Од основне општинске имовине могу се употребити за покриће општинских расхода само приходи.

Остварени вишци једне буџетске године употребиће се за исплату обавеза из ранијих година.

Дугови општине могу се исплатити из основне општинске имовине по одобрењу бана, но с тим да се тој имовини изузетно надокнаде из годишњих прихода по унапред утврђеном плану који такође одобрава бан.

§ 94. — Зајмови се могу узимати само за ванредне потребе, а по правилу за трајне сврхе, које се не могу остварити из редовних годишњих прихода. Зајмови се морају отплаћивати по унапред утврђеном плану.

§ 95. — Основ за општинске финансије чини општински буџет који се саставља за сва-

ку годину унапред. Буџетска и рачунска година почиње и свршава се кад и буџетска и рачунска година по државном буџету. У буџет се уносе прегледно сви расходи по грамама: лични (принадлежности општинских службеника, уплате у пензијски фонд, награде почасним органима и т. д.) и стварни (потребе надлештва, порез на некретнине и предузећа општине, плаћање дугова и камата, одржавање општинских зграда, путова, улица, мостова, трошкови за осветлење, снабдевање водом, здравствене мере, школске и полицијске потребе и т. д.).

Расходи морају бити покривени приходима.

Приходе општине сачињавају: приходи од општинске имовине и од предузећа, приходи од уложеног новца и други приходи.

За покриће својих потреба општине могу уводити прирезе на непосредне државне порезе и општинске посредне порезе (трошарину и таксе).

Установљење општинских посредних пореза и њихово повећавање одобрава власт која одобрава и буџет.

Ако се у општинском буџету показују приходи и расходи општинских предузећа, установа и фондова, којима се засебно управља, само у сумарном износу, уз општински буџет приложиће се и детаљни буџет ових предузећа, установа или фондова.

§ 96. — Општинска ће управа саставити буџет најдаље на три месеца пре почетка буџетске године. Израђени пројекат буџета из-

даже се на општи увид грађанству за време од пет дана. Сваки члан општине, као и свако лице које плаћа непосредни порез у дотичној општини, има права ставити на предлог буџета своје примедбе.

Општински одбор расправиће буџет са учињеним му примедбама и донети одлуку.

§ 97. — Буџет са свима одлукама одбора и са примедбама учињеним против њих шаље се надзорној власти. Надзорна власт је дужна прегледати буџет и уверити се да су у буџет унесени сви они издаци који по овом или другим законима падају на терет општине, и то у оноликим износима колики су по тим законима потребни, као и да је уопште састављен по постојећим прописима, па ако је то учињено, она га шаље бану најдаље на месец и по дана пре почетка буџетске године. Ако пак у буџет није унесено све што треба и како треба, надзорна власт чини одбору своје образложене примедбе.

Ако општински одбор не усвоји примедбе надзорне власти, надзорна ће власт послати буџет са својим примедбама бану најдаље на месец дана пре почетка буџетске године.

§ 98. — Општинске буџете у којима општински прирез на државне непосредне порезе није већи од 200% одобрава бан, а буџете преко тога процента Министар финансија. Буџете са прирезом до 50% одобрава срески начелник, ако га овласти бан.

Ако надлежна власт не одобри буџет у року од месец дана рачунајући од дана пријема, предложени буџет сматраће се као одобрен.

Док нема одобреног буџета важиће стари буџет, а издаци ће се вршити по дванаестинама тога буџета.

§ 99. — При регруписавању општина имају се у првој радној седници општинског одбора донети нови буџети и у року од 15 дана поднети надзорној власти.

§ 100. — Општинско се финансирање врши по буџету како је одобрен. Прекорачења појединих ставки као и преношења из једне ставке у другу нису допуштена без одобрења.

О накнадним и ванредним кредитима одлучује одбор за чије је одлуке о томе потребно одобрење по § 98. Одлуке одбора о преношењу кредита из једне ставке у другу (вирманисање) одобрава надзорна власт. Ово преношење кредита може се вршити само код једнородних ставки.

§ 101. — О свим општинским примањима и издавањима води општина рачун у нарочитој општинској рачунској књизи.

Општинска ће управа свака три месеца прегледати стање благајне и сравнити га са рачунским књигама и документима, па о томе поднети извештај општинском одбору.

§ 102. — О извршењу буџета општинска ће управа у току првог полгођа наредне године саставити завршни рачун и изложити га за време од осам дана на општи увид, па после тога, заједно са учињеним приговорима, предложити општинском одбору који решава о одобрењу и евентуалним накнадама.

§ 103. — Завршни рачун са изводом из инвентара и билансом доставља се власти надлежној за преглед општинских рачуна.

§ 104. — Правилник о вођењу благајничких и рачунских књига, као и формуларе за састав прорачуна, завршног рачуна, инвентара и биланса и упутства о извршењу финансијских одредаба овог закона као и о начину прибирања општинских намета прописује Министар финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова.

§ 105. — Општинска предузећа не смеју по врсти и обиму прелазити економску снагу општине и сметати је у вршењу њених јавно-правних задатака. Употреба општинских завода и направа треба да је уређена правилницима на основи једнакоправности општинских становника. Повластице допуштају се само за сиромашне слојеве.

§ 106. — Општинска привредна предузећа водиће се по трговачким начелима. Њихови приходи морају покривати расходе, с тим

да дају умерену камату и одговарајућу квоту за амортизацију уложене главнице, а евентуално и вишке који ће се трошити за потребе општине. Од овога се може одступити само код предузећа која служе јавним интересима кад се ови не могу друкчије задовољити.

Оснивање и правила општинских привредних предузећа одобрава бан.

§ 107. — Општина може у интересу јавног реда и народног здравља месном уредбом одредити обавезну употребу општинске кланице за клање за јавни потрошак, обавезан спој на водовод и канализацију и обавезну употребу уређаја за одвод смећа и фекалија. При одређивању обавезне употребе оваквих предузећа или обавезног споја на мрежу снабдевања општина не може за себе задржати право на искључиво снабдевање и другим производима или услугама које су у посредној вези са предузећем. Такве уредбе добијају обавезну снагу по одобрењу бана.

§ 108. — Општински прирези и самосталне дажбине наплаћују се егzekутивно и застаревају као и државне дажбине.

§ 109. — Општински одбор може, у случају нужде, одлучити да се извесни јавни радови изврше радном снагом самих становника општине.

VIII Посебни делови општина, њихова организација и надлежност.

§ 110. — Старање о посебним правима и интересима делова општина који по својој природи и величини сачињавају природне, међусобно разграничене јединице, поверава се месном збору таквих делова и месном старешини.

Месни збор чине у бирачки списак уписани бирачи дотичног дела општине.

§ 111. — Право на месни збор и месног старешину имају такви делови општина који су већ према досадашњим законима имали посебно заступство, или су били до сада организовани као самосталне општине, или имају свој посебни иметак или посебне установе, без обзира на то постоје ли за управљање тим иметком нарочити органи или не. Бан може признати и другим таквим деловима право на месни збор и месног старешину по изјављеној жељи већине бирача дотичног дела и са слушању општинског одбора.

§ 112. — Месни збор сазива претседник општине ради избора месног старешине и једанпут годишње ради доношења одлуке о месној имовини, месним потребама и посебним месним наметима. Осим тога, мора се сазвати, ако једна петина бирача затражи сазив збора у одређену сврху која није противна закону.

§ 113. Дан збора и његов дневни ред морају бити објављени у самом месту на обичајени начин.

§ 114. — Претседник општине или његов заменик руководи збором. Збор може доносити пуноважне одлуке, ако је на њему учествовало најмање једна трећина уписаних бирача. О закључцима збора саставља се записник који оверава претседник и два од збора одређена бирача.

§ 115. — На месном збору се гласа јавно и на начин у дотичном месту уобичајен. Одлука се доноси већином гласова. Ако при избору старешине од више кандидата ни један не би добио апсолутну већину, извршиће се ужи избор између она два кандидата који су добили релативно највише гласова.

Против неправилности у поступку месног збора може се сваки бирач у року од осам дана жалити општинском одбору.

§ 116. — Месни старешина мора имати исте услове који се по овом закону траже и за претседника општине. Његов мандат траје три године, а престаје из истих разлога из којих и одборнички мандат осим разлога из тач. 8 § 28.

§ 117. — Ако месни старешина не врши своје дужности које му наложи месни збор, или које мора вршити према постојећим пропи-

сима као месни помоћни орган претседника општине, или их не врши како то природа ствари изискује, може га на предлог претседника општине, општински одбор, разрешити дужности.

§ 118. — Месни старешина је месни помоћни орган претседника општине. Ако за управљање месном имовином не постоје према важећим прописима нарочити органи, управља он заједно са два од месног збора одређена бирача месном имовином према одлукама месног збора, и с њима потписује обавезе за посебни део општине.

§ 119. — Месни старешина је почасни орган, али по одлуци месног збора може му се признати накнада трошкова за учињене издатке и дангубу. Ова накнада пада на терет месне заједнице.

§ 120. — У погледу месне имовине и посебних месних намета важе прописи главе VII и § 81 овог закона, с тим да се те одлуке месног збора извршују преко општинске управе, у колико природа саме ствари не изискује непосредно извршење од месног старешине.

Буџети посебних делова прикључују се општинском буџету као његов засебни додатак.

IX Надзор државне управе.

§ 121. — Државна управа врши надзор над самоуправним пословима општинских самоуправних органа као и над пословима опште управе преко среског начелника.

§ 122. — Срески начелник има права да присуствује седницама општинског одбора.

§ 123. — Надзорна власт може у свако време прегледати рад општинских органа и службеника и тражити потребна јој обавештења. Општинску касу и рачуне дужна је прегледати најмање једанпут годишње.

§ 124. — Општинска је управа дужна доставити у року од осам дана надзорној власти препис записника сваке седнице општинског одбора. Препис записника потписују претседник и лице које врши деловођску службу.

§ 125. — Надзорна ће власт у року од осам дана по пријему записника образложеним решењем, заснованим на законским прописима, задржати од извршења одлуку општинског одбора која би била противна постојећим законима и законитим наредбама власти, или којом се прекорачује делокруг општине.

Ако би надзорна власт затражила од општинске управе каква акта без којих не би

могла донети одлуку, општинска је управа дужна да их одмах пошаље; у овом случају напред предвиђени рок почиње тећи од дана кад затражена акта стигну надзорној власти.

Против одлуке надзорне власти има одбор право жалбе бану у року од петнаест дана. Бан има у року од осам дана или поништити ожалбено решење или упутити акта на решење управном суду и о томе обавестити општину.

Против одлуке управног суда нема правног лека.

Ако бан не упути акта управном суду у одређеном року, или ако управни суд не донесе одлуку у року од месец дана од дана пријема акта, одлука општинског одбора постаје правноснажна.

§ 126. — Надзорна ће власт законитим принудним средствима спречити извршење одлуке општинског одбора које су надлежним путем оглашене као неважеће, или за које није прибављено одобрење, које се овим законом тражи.

§ 127. — Ако надзорна власт опази да општина не предузима или не предузима у довољној мери оно што изискују самоуправни задаци стављени у дужност општини по § 76 обавестиће о томе образложеним извештајем бана. Бан може, ако преговори са општином не доведу до повољног резултата, одредити шта је општина дужна предузети. Против о-

ве одлуке општински се одбор може жалити ресорном министру у року од осам дана, а против одлуке министра нема даљњег правног лека. Ако и после тога општина не учини оно што треба, одлука ће се извршити сходно прописима закона о општем управном поступку.

§ 128. — Ако општина не изврши ни после позива надзорне власти послове државне управе који су јој законима и законитим наредбама стављени у дужност, може их надзорна власт извршити на рачун општине.

§ 129. — Бан ће разрешити председника општине, чланове општинске управе и одборнике, кад се утврди да немају услове, који се траже по овоме закону. Решење о разрешењу у случају из тач. 4 § 28 има дејство од дана појављеног случаја.

Бан може донети одлуку о разрешењу председника општине, чланова општинске управе, појединих одборника или целог одбора, ако не врше уредно своје дужности, пошто их претходно саслуша. Но ови ће остати на својим положајима све до правноснажности одлуке.

Противу одлуке бана има места жалби управном суду у року од осам дана, а противу одлуке овога суда нема даљег правног лека.

§ 130. — Решења и изјаве општинског одбора, општинске управе, председника општине, или месног збора која су штетна по важне

опште државне интересе надзорна ће власт задржати од извршења. Бан може због оваквих решења и изјава разрешити општински одбор, општинску управу или председника. Против ових одлука о задржању, односно о разрешењу, жалба се може изјавити у року од петнаест дана Министру унутрашњих послова, против чије одлуке нема даљег правног лека.

§ 131. — Нови ће се избори спровести најдаље у року од два месеца после распуста општинског одбора.

§ 132. — Не могу бити бирана на првом наредном избору лица разрешена по другом ставу § 129, и лица разрешена по § 130 ако ова нису приликом дискусије и одлучивања била противна доношењу одлуке или изјаве.

§ 133. — На случај распуста, а до увођења у дужност новог општинског одбора, надзорна ће власт за вршење општинских послова поставити привремену општинску управу (§ 70) из круга бирача дотичне општине који имају услове за одборнике.

§ 134. — Надлежност привремене општинске управе по § 133 ограничава се на вршење текућих послова. Она не може општину задужити, нити њено имање отуђити, нити нове намете уводити, нити постојеће повећавати, а тако исто ни сталне општинске службенике постављати.

X Правна средства.

§ 135. — Против одлуке општинског одбора може се изјавити жалба надзорној власти.

Противу одлука претседника општине или управе у пословима из § 76 може се у року од осам дана ставити приговор, који може општинска управа уважити или, ако га не уважи, спровести општинском одбору. Противу одлуке општинског одбора допуштена је жалба надзорној власти.

Противу одлука претседника општине у пословима из § 77 као и противу одлука по кривицама допуштена је жалба надзорној власти.

Противу одлука општинских органа опште природе (не појединачно личне) право жалбе, односно приговора, има члан општине који налази да је одлука противна постојећим законима и законитим наредбама власти.

Одлуке опште природе објављују се на општинском дому у року од три дана и остају објављене пет дана. Рок за жалбу и за приговор из другог става против таквих одлука тече по истеку пет дана по дану објаве. Поред овога, одлуке опште природе објављују се и на начин у општини уобичајен и то у времену док траје петодневно објављивање на општинском дому.

XI Прелазна и завршна наређења.

§ 136. — Прописи овога закона неће се примењивати на градове (вароши): Бакар, Ба-

ња Лука, Бела Црква, Београд, Бихаћ, Битољ, Бјеловар, Брод на Сави, Ваљево, Вараждин, Велика Кикинда, Велики Бечкерек, Еинковци, Вировитица, Врање, Вршац, Вуковар, Дубровник, Загреб, Зајечар, Земун, Јагодина, Карловац, Копривница, Котор, Крагујевац, Крижевци, Крушевац, Куманово, Лесковац, Ливно, Љубљана, Марибор, Митровица, Сремска, Мостар, Ниш, Нова Градишка, Нови Сад, Осијек, Панчево, Петриња, Пећ, Пирот, Подгорица, Пожаревац, Пожега Славонска, Призрен, Приштина, Птуј, Рума, Сарајево, Сента, Сењ, Сисак, Скопље, Смедерево, Сомбор, Сплит, Сремски Карловци, Стара Кањижа, Стари Град на Хвару, Суботица, Сушак, Тетово, Травник, Тузла, Ужице, Хвар, Херцег Нови, Цеље, Цетиње, Чаковец, Чачак, Шабац и Шибеник, за које важе досадашњи прописи.

§ 137. — Досадашње општине задржавају своје име и седиште до евентуалне даље одредбе по § 10.

§ 138. — Општине које немају у § 3 прописани број становника морају се спојити.

У циљу спајања затражиће надзорна власт од општина мишљења, односно предлоге, и на основу ових бан ће поднети у року од пола године свој образложени предлог Министру унутрашњих послова који о спајању одлучује. На овај начин извршене промене обзнаниће се у Службеним новинама.

У погледу регулисања међусобних имовинских односа важе прописи § 7.

Изузетно, постојеће општине које немају број становника прописан по § 3 могу остати самосталне по одлуци општинског одбора са већином од две трећине гласова а по одобрењу Министра унутрашњих послова.

§ 139. — За време од три године после ступања овог закона на снагу одлуке по § 6 и 10 доносиће Министар унутрашњих послова уредбом.

§ 140. — За извршење § 13 оставља се крајњи рок 15 година.

§ 141. — Према пређашњим прописима стечено чланство општине (завичајност, припадност) остаје на снази као чланство општине док се по одредбама овога закона друго не стече.

Лица из § 16, други став, сматрају се члановима општине где им је службено седиште на дан ступања на снагу овог закона, али могу у року од шест месеци на основу своје изјаве добити чланство једне од оних општина у којој су га раније имали.

Лице чије је чланство спорно у тренутку ступања на снагу овог закона, изузетно од § 19, члан је оне општине у којој се тада затече као стално настањено.

§ 142. — У рок поменут у § 17 рачуна се и време пре ступања на снагу овог закона.

§ 143. — У надлежност општинског одбора спада и вршење права заветништва (патроната) на подручјима где је то досада спадало у делокруг општине.

§ 144. — Судску надлежност општинског суда по досадашњем законодавству врши претседник општине са два члана управе. Посебне надлежности кмета врши месни старешина или члан општинске управе кога одреди општински одбор.

§ 145. — Уредба по § 85 донеће се до краја 1933 године. Статут по § 90 донеће се у року од шест месеци по ступању на снагу уредбе из § 85.

Док се не донесе уредба по § 85 и статут по § 90 важиће досадашњи прописи о општинским службеницима.

§ 146. — Права која су општински службеници стекли по досадашњим прописима признају се као стечена.

Досада постојећи пензионни фондови за општинске службенике ући ће у бановинске пензионе фондове општинских службеника.

Оним општинским службеницима које овај закон затече на главним службеничким местима, а који по досадашњим прописима нису имали право на пензију, могу се признати за пензију раније године службе у обиму, на начин и под условима како то буде одредило бановинско веће уредбом по § 85.

§ 147. — Одобрени буџети по досадашњим прописима остају у важности до почетка нове буџетске године по овом закону, а по начелу дванаестина. Потребне промене вршиће се по § 100 овог закона.

§ 148. — Досада важећи прописи о општинским дажбинама, као и општинске уредбе, статути, прописници и правилници уколико нису у противности са овим законом остају на снази док се не измене на начин прописан овим законом.

§ 149. — Овај закон ступа на снагу шездесетог дана по његовом обнародовању.

Истим даном престају важити — са изузетком из § 136 — закони о општинама: за Србију од 5 јуна 1903, за Далмацију од 30 јула 1864, за Истру од 10 јула 1863, за Крањску од 17 фебруара 1865, за Корушку од 15 марта 1864, за Штајерску од 2 маја 1864, закон од 12 децембра 1870 о уређењу општина и трговишта у Хрватској и Славонији која немају уређеног магистрата, XXII законски чланак од 1886 о општинама за Војводину, закон за управу градских општина у Босни и Херцеговини од 21 марта 1907, закон о управи сеоских општина у Босни и Херцеговини од 8 фебруара 1907, сви закони о избору у општинска заступства и изборни редови у појединим покрајинама, уредба од 1 новембра 1919 о преместивости општинских чиновника у Хрватској и Славонији и сви остали зако-

ни, са свима изменама и допунама, уредбе и одредбе које би биле у противности са овим законом.

Препоручујемо Нашем Министру унутрашњих послова да овај закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о његовом извршењу старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покуравају.

Службене новине Бр. 85 — XXVI од 15 априла 1933 год.